

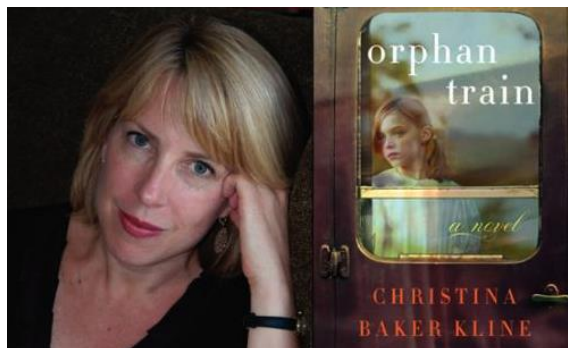

Naslov knjige

Orphan Train / Vlak siročadi

Autor

Christina Baker Kline

Bibliografski podaci:

Nakladnik: Mozaik knjiga

Prijevod: Zrinka Budak

2016.

298 str., meki uvez

ISBN 9789531418447

Linkovi (adaptacije, osvrti, potpuni tekstovi itd.)

- <https://www.youtube.com/watch?v=WDJx8m5DCL4>
- <https://www.youtube.com/watch?v=9Z3djWoTGFU>
- <https://www.youtube.com/watch?v=9Z3djWoTGFU>
- <http://christinabakerkline.com/news/>
- <https://eu.usatoday.com/story/life/books/2014/07/16/orphan-train-by-christina-baker-kline/12679631/>

Tema:

Knjiga prikazuje težak život siročadi u Americi pomoću dviju priča: priče irske useljenice Niamh koja dospijeva u vlak siročadi tridesetih godina 20. st. i priče više puta udomljene sedamnaestogodišnjakinje Molly, podrijetlom Indijanke, smještene na početak 21. stoljeća.

Kratki sažetak:

Molly je već promijenila nekoliko obitelji, pomalo je ekscentrična u odijevanju i teško se uklapa u društvo i povezuje s vršnjacima, ali i odraslima. Zbog pokušaja krađe knjige iz knjižnice dobiva uvjetnu kaznu, prijati joj popravni dom, no dečko uspijeva dogovoriti da pomaže 91-godišnjoj Vivian u pospremanju tavana. Vivian i Molly povezuju se upravo zbog sličnih života: i Vivian je ostala bez obitelji. Vivian, točnije Niamh, otkriva Molly svoj težak životni put. Između 1845. i 1929. godine takozvani „vlakovi siročadi“ redovito su prometovali iz gradova na istočnoj obali do farmerskih područja Srednjeg zapada i prevozili stotine tisuća napuštene djece čiju je sudbinu odredila čista sreća. Tako je i Naimh promijenila nekoliko obitelji, prošla teške situacije, dok konačno nije došla do obitelji koja joj je pružila normalan život. Molly, koristeći modernu tehnologiju, pomaže Vivian pronaći neke članove obitelji, a Vivian Molly pruža sigurnost i ljubav.

Zašto je ova priča prikladna za ciljanu grupu RSP?

- pisana je jednostavnim stilom (obje priče pisane su u ja-formi, isprepliću se), a radnja je zanimljiva, uzbudljiva i potresna
- prikazuje djelić američke prošlosti: vlakove siročadi i tešku sudbinu djece u vremenima krize, siromaštva, migracija, a ujedno otvara vrlo aktualnu problematiku udomljavanja i usvajanja djece, dječjeg rada te borbe za bolji život, problem migracija i predrasuda prema drugim narodima i kulturama
- potiče empatiju i promišljanje o svim vrijednostima vlastitoga života

Kako se interesi čitatelja odražavaju u ovoj knjizi?

Knjiga se temelji na dijelovima američke povijesti o kojima se malo zna: vlakovima koji su prevozili siročad iz jednog dijela Amerike u drugi i prikazuje sudbinu te djece koja su nerijetko bila iskorištavana kao radna snaga. Knjiga je potresna i prikazuje dvije vrlo snažne djevojke/žene koje se bore za sebe i za bolji život.

Zašto je ova priča motivacijska za učenike?

Upravo tema i stil pisanja čine ovu knjigu poticajnom za učenike. Prateći život djevojčice Niamh i djevojke Molly, učenici mogu promišljati o sudbini druge djece danas, uočiti brojne probleme današnjice. Knjiga potiče i na osvještavanje svega što u vlastitom životu smatramo uobičajenim.

Prepoznaje li se povijesni, politički, multi/ interkulturalni, migrantski ili sličan kontekst u ovoj knjizi/ priči? Ako da, navedite ukratko.

Prepoznaje se povijesni, multi/interkulturalni i migrantski kontekst.

Prikazuje se dio američke povijesti: brojni imigranti koji dolaze iz drugih zemalja u potrazi za boljim životom da bi našli još veću bijedu i siromaštvo. Nadalje, opisuju se vlakovi siročadi i odnos prema djeci diljem Amerike tridesetih godina 20. st.

Prikazuje se odnos većinske kulture prema manjinskoj: irskoj, a i indijanskoj

Odražava li se načelo inkluzije u ovoj knjizi/priči i promiče li razumijevanje kulturoloških razlika i nasljeđa? Navedite ukratko.

Da. Uključivanje imigranata u život u Americi, zatim uključivanje napuštene djece i siročadi u obitelji, u društvo. Uključivanje udomljene djece u druge obitelji, u društvo i školu u 21. stoljeću.

Promiče razumijevanje kulturoloških razlika i nasljeđa (npr. Niamh stalno nosi keltski križić koji joj je dala baka pa pratimo reakcije drugih na to, kao i na njezinu specifičnu crvenu kosu, s druge strane i Molly se razlikuje svojim izgledom, a na probleme nailazi u udomiteljskoj obitelji koja ne prihvaća njezine prehrambene navike, npr.).

METODOLOGIJA

Naziv aktivnosti

Vlak siročadi

Opis aktivnosti

Trajanje: 2 x 45 minuta

Dob učenika: 16 – 17

Organizacija razreda učenika: grupni rad, individualni rad, frontalni rad

Cilj lekcije:

- razvoj sposobnosti rada na tekstu: vrsta pripovjedača i njegov utjecaj na recepciju djela, karakterizacija likova i postupci karakterizacije
- prepoznavanje utjecaja društveno-povijesnih okolnosti na život djeteta
- razvoj empatije i kritičkog mišljenja

Materijali za podršku:

- internet
- nastavni listići

Izdvajamo:

- 1 ulomak

Aktivnosti:

čitanje, tumačenje i raspravljanje o tekstu, gledanje videoisječaka i raspravljanje o njima

I. Aktivnosti prije čitanja

- omogućuju motivaciju, otvaranje učenika za dijeljenje vlastitih doživljaja, koheziju skupine

- A. Učenici su podijeljeni u skupine po četvero. Svaka skupina dobiva zadatak definirati pojam doma i pojam obitelji. Koristeći dramsku tehniku dinamičnih kipova prikazati svoje viđenje toga pojma: pokazati to pokretom, zvukom, suodnosnom s drugima. Predstavljanje rezultata rada.
- B. Zajedničko gledanje isječka iz dokumentarnog filma o nastanku romana *Vlak siročadi*. Zadatak u skupini: zabilježiti tri informacije koje smatrate ključnima, tri koje su vas se najviše dojmile.
Zajedničko komentiranje isječka.

II. Aktivnosti tijekom čitanja.

- Učenici prvo rade samostalno. Dobivaju ulomak br. 1 i nastavni listić sa zadacima usmjerenoga čitanja (prepoznavanje vrste pripovjedača, karakterizacija pripovjedačice: razlikovanje osobina od emocionalnog stanja, razlikovanje objektivnog i subjektivnog vremena).

III. Aktivnosti nakon čitanja.

- Povezujući isječke iz dokumentarnog filma i pročitani ulomak, učenici se pripremaju za sudjelovanje u raspravi: izaberi stranu. Nastavnik/-ica iznosi tvrdnju, a učenici izabiru slažu li se s njom ili se ne slažu tako da zauzimaju predviđena mjesta u učionici. Postoji i mogućnost: "Nisam siguran/-na."
Pojedini učenici argumentiraju svoje stavove. Učenici koji nisu sigurni nakon iznošenja argumenata mogu izabrati svoj stav. Cilj je igre otvoreni razgovor i aktualizacija problematike (tvrdnje se mogu ticati samoga ulomka, ali i problematike koju otvara.)
Primjer tvrdnji:
Vlakovi siročadi pozitivan su pokušaj pomaganja napuštenoj, nezbrinutoj djeci. Ljudi koji usvajaju/udomljuju djecu imaju pravo promijeniti njihovo ime, to je za njihovo dobro.
Briga devetogodišnjaka o dvogodišnjaku pretežak je zadatak.
Iseljavanje iz vlastite zemlje u potrazi za boljim životom nije dobro rješenje za obitelji. (...)

Evaluacija i metoda procjene:

Uloga učitelja – pripremiti materijale i djelovati kao moderator

Evaluacija rada u skupini – anketni listić: evaluacija i samoevaluacija

Učenike se procjenjuje na osnovu njihove sposobnosti:

- čitanja s razumijevanjem, prepoznavanja vrste pripovjedača, karakterizacije glavne junakinje
- argumentiranog sudjelovanja u raspravi iznošenjem vlastitih stavova.

Učinak aktivnosti na čitanje RSP:

Aktivnosti potiču razvoj kritičkog mišljenja, kao i empatije učenika zbog potresne priče. Ujedno, potiču interes za proširivanje vlastitoga znanja o problemima uočenima u ulomku i isječku: zbrinjavanje siročadi, napuštene djece, iseljavanje iz domovine.

Povezanost s kurikulumom

Razred: 1. ili 3.

Nastavni plan i program:

Epika – pristup epskome djelu (1. razred)

Realizam – socijalna problematika (3. razred)

Znanja:

- utjecaj društveno-povijesnih prilika na život pojedinca – prepoznavanje socijalne problematike
- elementi epske tehnike: vrsta pripovjedača, karakterizacija lika, prepoznavanje postupaka karakterizacije
- kritičko razmišljanje o svijetu, obitelji, društvu, migracijama
- uživanje u iskustvu čitanja svjetske književnosti

Vještine:

- prikupljanje, odabir i vrednovanje informacija
- čitanje, tumačenje i ocjenjivanje književnih tekstova

Kompetencije:

- komunikacijske kompetencije

Bibliografska referenca koja će se koristiti tijekom aktivnosti

Christina Baker Kline: *Vlak siročadi*

Mozaik knjiga, Zagreb, 2016.

298 str., meki uvez

ISBN 9789531418447

Kratki opis digitalnih izvora

Koriste se isječci iz dokumentarnih filmova o nastanku knjige o stvarnim vlakovima siročadi te svjedočanstva ljudi iz tih vlakova.

- <https://www.youtube.com/watch?v=WDJx8m5DCL4>
- <https://www.youtube.com/watch?v=9Z3djWoTGFU>
- <https://www.youtube.com/watch?v=9Z3djWoTGFU>

Rezultati

Učenici će moći:

- okarakterizirati lik na temelju pročitane ulomka
- objasniti utjecaj društveno-povijesnih prilika na sudbinu pojedinca
- argumentirano iznijeti vlastiti stav i raspravljati uvažavajući tuđe stavove.

Projekt broj: 2016-1-HR01-KA201-022159
Erasmus + Priručnik za neodlučne,
posrnule i loše čitatelje

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Preporuke

Govoreći o teškoj sudbini napuštene djece i siročadi početkom 20. st. u Americi, ovo djelo omogućava razvoj empatije u učenika, a istodobno ih potiče na uočavanje socijalnih problema koji su pristutni i danas te njihovo kritičko sagledavanje. Djelo jest potresno, ali istodobno i pozitivno i optimistično.